

Сидор Г. В., к. е. н., доцент
доцент кафедри фундаментальних та спеціальних дисциплін
Чортківського навчально-наукового інституту підприємництва і бізнесу
Тернопільського національного економічного університету
sidor.gal@ukr.net

КРИПТОВАЛЮТА ЯК АЛЬТЕРНАТИВА ТРАДИЦІЙНИМ ГРОШАМ

Щодня у процесі стрімкого розвитку інформаційних технологій виникають нові інструменти управління економікою, до яких слід віднести електронні гроші. Людство знаходиться у постійному пошуку більш зручного та кращого. У наше життя все частіше впроваджуються інновації, які удосконалюють його і роблять простішим. Це зумовило виникнення на ринку криптовалюти – аналогу традиційних валют.

Початок ХХІ ст. ознаменувався «цифровою революцією». Все більш очевидною виявляється тенденція діджиталізації у фінансовій сфері. В історичному аспекті простежуємо, що срібні та золоті монети були витіснені паперовими грошима. Сьогодні цифрові гроші роблять виклик узвичаєним традиціям грошового обігу і перетворюються на основний елемент віртуальної економіки та на суто віртуальну (умовну) реальність.

Дослідження криптовалют як нового економічного явища нещодавно почали займати відповідне місце в економічній науці. У цьому контексті варто виокремити наукові праці з цієї тематики автора роботи – Г. В. Сидор [1; 2].

Незважаючи на наявність наукових здобутків у сфері вивчення окресленої проблематики, динамічний розвиток криптовалют зумовлює потребу в подальших наукових пошуках щодо розкриття цього питання.

З кожним днем все більше зростає популярність криптовалют. Проте це відбувається на фоні відсутності єдиного поняття «криптовалюта», яке ототожнюють із такими категоріями як: «розрахункова одиниця»,

«інвестиційний актив», «товар» тощо. Їх також називають «віртуальною валютою» («virtual currency») та «цифровою валютою» («digital currency»).

Регулятори нашої країни мають уважно стежити за подальшим розвитком нових технологій з метою розробки найбільш результативного підходу щодо регулювання операцій із криптовалютами. Відповідно підхід до законодавчих ініціатив має бути, з нашої точки зору, досконало продуманим.

Головною тенденцією останнього часу є підвищена зацікавленість до використання віртуальних валют. З огляду на те, що в Україні відбувається розвиток нових технологій, а криптовалюта є перспективною технологією, то, незважаючи на нерозуміння чи спротив, вона все ж таки розвиватиметься. Крім цього, постійно збільшуватиметься кількість людей, які довіряють криптовалютам, як і кількість тих, для кого це становитиме прибутковий бізнес.

Цифрові валюти розвиватимуться, і фінансові аналітики трактуватимуть їх, як справжню інновацію. Якщо криптовалюти увійдуть у масовий обіг, вся система зазнає змін: виникнуть нові послуги; сформується нові наглядові структури з боку уряду; перетворяться відносини між контрагентами тощо. За світову історію простежувалось декілька подібних трансформацій фінансової системи: спочатку існував бартер, пізніше в ролі грошей використовувалися злитки металів, потім з них карбувати монети, опісля цього виникли банкноти, а зараз – цифрові гроші.

У світі, зокрема у нашій державі, поширюється потужна технологічна хвиля, де криптовалюта є похідною від технологічних рішень. Як уся справжня інновація, технологія криптовалют викликає чимало дискусій у світовому просторі, проте апріорі визнається – вона є вагомим винаходом за останні десятиліття і здатна впливати не лише на фінансову індустрію, а й на інші сфери: освіту, кібербезпеку тощо. Результати проведеного дослідження дають підстави стверджувати, що в найближчі 10–15 р. світова фінансова система має всі шанси докорінно змінитися.

Незважаючи на те, що криптовалюта є новим видом валюти, їй притаманні переваги та недоліки. Основні з них систематизовані у табл. 1.

Переваги та недоліки використання криптовалюти

Переваги	Недоліки
Відкритий код криптовалюти	Відсутність гарантій збереження електронних криптогаманців
Безмежні можливості транзакцій	Небезпека втрати ключа до криптовалюти
Відсутність інфляції	Нестабільність курсу криптовалюти
Анонімність користування	Залежність курсу від попиту
Децентралізація (її не можливо підробити)	Можливі негативні дії з боку національних регуляторів
Відсутність комісії	Втручання хакерів
Рівні умови використання між учасниками системи	Проблематичність повернення у разі помилкового переводу валюти (здійснену транзакцію неможливо відмінити)
Незалежність від економіки держав	Недовіра з боку користувачів

Джерело: [3]

З табл. 1 видно, що використання криптовалюти має як позитивні сторони, так і передбачає ризики користування нею через свої особливості та властивості. Основними перевагами криптовалют є захищеність від інфляції, автономність користування, відсутність комісії порівняно з банками тощо. Однак існують недоліки: можливість хакерської атаки, небезпека втрати ключа до криптовалюти, складний процес включення в систему, що зумовлений відсутністю необхідного досвіду, знань, технічних навичок у значної частини населення тощо. З нашої точки зору, незважаючи на велику кількість інновацій і переваг, питання нормативно-правового врегулювання обігу криптовалют все ще є основною їхньою проблемою.

Вищевикладене дає змогу зробити висновок, що популярність криптовалюти зростає. Однак, як для будь-яких технологічних новинок, потрібен час, щоб для електронної валюти зроста довіра споживачів, сформувались відповідні юридичні та економічні передумови її розвитку. Незважаючи на те, що майбутнє криптовалюти не окреслене, вона функціонує на такій системі, що в перспективі може слугувати основою майбутнього світу «розумних речей».

З огляду на це наші подальші наукові пошуки будуть спрямовані на дослідження актуальних питань запровадження криптовалюти у сучасний світовий фінансовий простір.

Список використаної літератури

1. Сидор Г. В. Перспективи використання криптовалюти. Сучасні гроші, банківські послуги та фінансові інновації в цифровій економіці : зб. III Всеукр. наук.-практ. інтернет-конф. студентів, аспірантів і молодих вчених., (м. Київ, 23 берез. 2020 р.). Київ, 2020.

2. Сидор Г. В., Андрусів У. Я., Давидовська Г. І. Криптовалюта – гроші майбутнього. Актуальні проблеми економіки та управління в епоху глобальних викликів і загроз : зб. матер. Всеукр. наук.-практ. конф., (м. Дніпро, 26–27 квіт. 2018 р.). в 2-х томах. Т. 2. Дніпро, 2018. С. 304–306.

3. Корнеєв В. В., Чеберяко О. В. Криптовалюти: ера і сфера фінансових інновацій. Вісник Київського національного університету ім. Тараса Шевченка. 2018. № 1 (196). С. 40–46.